

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки
та інформаційних систем

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ М. Є. Рогоза
(підпис)

1 вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Стратегія підприємства»

освітня програма/спеціалізація «Економічна кібернетика»

спеціальність 051 Економіка

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ступінь вищої освіти «Бакалавр»

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегія підприємства» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем
Протокол від 1 вересня 2023 року № 1

Полтава 2023

Укладач: Миколенко І.Г., доцент кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем, доктор економічних наук, доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Економічна кібернетика» спеціальності 051 Економіка ступеня «Бакалавр»

_____ М.Є.Рогоза

1 вересня 2023 року

Зміст

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання.....	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	6
Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни	9
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	16
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	16
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Стратегія підприємства»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	Бізнес-економіка, Основи економіки та діагностики, Моделювання економіки, Організація виробництва та управління бізнес-процесами, Основи лідерства.	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни – обов'язкова		
Курс/семестр вивчення	4 курс, 7 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	4	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 7 семестр – 120 годин		
- лекції: 16 год.		
- практичні заняття: 32 годин		
- самостійна робота: 72 годин		
- вид підсумкового контролю (ПМК, залік): Екзамен		
Заочна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 2 семестр – 180 годин		
- лекції: 4 год.		
- практичні заняття: 10 годин		
- самостійна робота: 166 годин		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): Екзамен		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Успішне функціонування підприємства в умовах ринкових перетворень вимагає максимально ефективної роботи всіх його підрозділів і, особливо, органів управління, виявлення та використання внутрішніх резервів росту інвестиційної привабливості і конкурентоздатності, удосконалення основних напрямків діяльності суб'єкта господарювання – операційної, фінансової, інвестиційної. Стратегія підприємства відіграє важливу роль, вирішуючи багатопланові завдання, тому управління організацією є особливим видом діяльності щодо цілеспрямованої координації дій учасників процесу спільної діяльності.

Основною **метою** навчальної дисципліни «Стратегія підприємства» є формування у майбутніх фахівців вміння з теоретико-методологічних аспектів розроблення стратегій, стратегічних планів, проектів і програм;

створення системи стратегічного управління та забезпечення її функціонування в динамічному ринковому середовищі.

Головними завданнями дисципліни є:

- набуття спеціальних знань у галузі управління підсистемами організації на всіх стадіях її життєвого циклу у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем;
- вміння використовувати основні елементи, моделі та принципи управління на вітчизняних підприємствах аграрної сфери;
- володіння навичками управління індивідуальними, груповими та організаційними змінами в організаціях;
- формування належних практичних вмінь і навичок застосування інструментарію розробки та реалізації універсальних проектів з метою досягнення ефективного існування та розвитку організації.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>ПР 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.</p> <p>ПР 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники</p> <p>ПР 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.</p> <p>ПР 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p>	<p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо</p> <p>СК14. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>СК25. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.</p> <p>СК28. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Оцінка підприємства в процесі формування стратегії

Тема 1. Еволюція розуміння і передбачення майбутнього організації

Сутність і основні категорії стратегічного управління. Порівняльна характеристика стратегічного і нестратегічного управління. Зміст і структура стратегічного менеджменту: аналіз середовища; визначення місії та стратегічних цілей; вибір і оцінка стратегій; реалізація і контроль виконання стратегії. Рівні розробки стратегії в організації. Взаємозв'язок корпоративної, ділових, функціональних та операційних стратегій. Переваги і обмеження стратегічного управління.

Тема 2. Середовище господарської організації.

Внутрішнє оточуюче середовище. Діагностика змінюваності умов. Визначення агресивної стратегії підприємств і можливостей. Аналіз досягнутого рівня і перспектив розвитку колективу, виходячи з його стратегічної позиції. Аналіз сильних і слабких сторін колективу, можливостей його успішного розвитку, а також можливих труднощів. Методи і прийоми аналізу проблем стратегічного розвитку.

Тема 3. Стратегічне управління як реалізація цільового підходу.

Сутність, зміст виробничої стратегії, її зв'язок із загальною стратегією розвитку підприємства та іншими функціональними стратегіями. Завдання, що вирішуються в межах виробничої стратегії. Стратегічні цілі у сфері виробництва. Економічне обґрунтування виробничої стратегії. Варіанти виробничої стратегії. Фактори, що впливають на вибір стратегії виробництва. Оперативно-календарне планування в одиночному, серійному та масовому виробництві.

Модуль 2. Формування та реалізація стратегії підприємства

Тема 4. Сутність стратегії та «стратегічного набору».

Ланцюг цінностей як інструмент стратегічного аналізу. Види конкурентних стратегій. Шляхи досягнення конкурентних переваг стратегії лідерства за витратами. Стратегія широкої диференціації. Стратегія оптимальних витрат. Стратегія упередження. Позиції підприємств в конкурентному середовищі.

Тема 5. Стратегічні плани, проекти і програми.

Роль та значення стадії реалізації в процесі стратегічного управління. Завдання керівництва в процесі реалізації стратегії. Розподіл ресурсів і фокусування на стратегічних задачах. Фінансове планування і бюджетування в процесі реалізації стратегічного набору. Корпоративна культура і її роль у реалізації стратегії. Стратегічне лідерство і подолання опору змінам. Контроль реалізації стратегії

Тема 6. Фінансово-економічні аспекти реалізації стратегічних планів і програм.

Економічна сутність, роль і принципи розробки фінансової стратегії. Фактори, що впливають на фінансову стратегію підприємства. Складові

фінансової стратегії. Етапи процесу розробки і реалізації фінансової стратегії. Система операційних фінансових стратегій: стратегії управління активами; стратегії управління капіталом; стратегії управління грошовими потоками; стратегії управління фінансовими ризиками; стратегія антикризового фінансового управління.

Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Оцінка підприємства в процесі формування стратегії					
Тема 1. Еволюція розуміння і передбачення майбутнього організації	2	Практична робота 1.	2	Виконати індивідуальні завдання.	8
Тема 2. Середовище господарської організації	-	Практична робота 2.	2	Виконати індивідуальні завдання.	8
Тема 3. Стратегічне управління як реалізація цільового підходу	2	Практична робота 3. Практична робота 4. Модульна контрольна робота.	2 2 2	Виконати індивідуальні завдання.	10
Модуль 2. Формування та реалізація стратегії підприємства					
Тема 4. Сутність стратегії та «стратегічного набору».	2	Практична робота 5. Практична робота 6. Практична робота 7. Практична робота 8.	2 2 2 2		10
Тема 5. Стратегічні плани, проекти і програми	2	Практична робота 9.	2	Виконати тести самоконтролю	10
				знань. Виконати індивідуальні завдання.	

Тема 6. Фінансово-економічні аспекти реалізації стратегічних планів і програм.	2	Практична робота 10. Модульна контрольна робота	2 2	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	10
Разом	10		24		56

Розділ 5 «Система оцінювання знань студентів»

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-3): захист домашнього завдання (2 балів); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (4 балів); завдання самостійної роботи (4 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	40
Модуль 2 (теми 4-6): захист домашнього завдання (6 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (15 балів); завдання самостійної роботи (3 балів); поточна модульна робота (10 балів)	40
Залік	20
Разом	100

Таблиця 5.1. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно

60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

• **Політика зарахування результатів неформальної освіти:** Студент, що має сертифікати, свідоцтва, дипломи, які отримані знання здобуті у результаті у неформальної або формальної освіти, має право на часткове перезарахування результатів за відповідними темами курсу: <http://www.puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>, http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_zarahuvannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity.pdf

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.

• **Політика щодо термінів виконання та перескладання:** Виконані практичні завдання здаються протягом тижня в електронному вигляді (надсилаються до дистанційного курсу навчальної дисципліни у розділі до кожного практичного заняття/лабораторної роботи). Індивідуальні завдання виконуються самостійно та здаються до модульної контрольної роботи в електронному вигляді ДК(дистанційного курсу). Роботи, які здаються з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (зниження проводиться на-25%).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidaciyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf.

• **Політика щодо відвідування:** відвідування занять є обов'язковим компонентом у освітньому процесі. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) на дистанційному курсі навчальної дисципліни - за індивідуальним графіком і за погодженням із провідним викладачем та обов'язковим виконанням всіх завдань передбачених силабусом та робочою програмою навчальної дисципліни.

• **Політика щодо академічної доброчесності:** студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); усі індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно, у випадку виявлення плагіату, завдання не зараховуються. Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із

використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

В ПУЕТ діють: Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannya-vypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>;
інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidskontr.pdf

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyalnosti/>

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Василюк С.М. Поняття стратегії розвитку підприємства. Економіка та

держава. 2020. № 1. С. 121-125

2. Гура О.Л., Бобівський В.А. Стратегія розвитку підприємств в Україні. Економіка та держава. 2020. № 5. С. 175-

3. Зелінська Г.О., Федорович І.В., Семенютіна Т.В. Потенціал і розвиток підприємства [навчальний посібник]. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2021. 273 с.

4. Іванов В.Б., Кохась О.М., С.М. Хмелевський. Потенціал підприємства: [науково-метод. посіб.] К.: Кондор, 2019. 300 с.

5. Іванов В.Б., Кохась О.М., Хмелевський С.М. Потенціал підприємства: [науково-метод. посіб.]. К.: Кондор, 2019. 300 с.

6. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб. / [За ред. О.М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 592 с.

7. Стратегічне управління: наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2018. 23 с.

8. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент : підручник / О.М.Сумець ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. – Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.

9. Трещов М.М. Стратегічне та антикризове управління: методичні рекомендації для вивчення навчальної дисципліни (для здобувачів першого рівня вищої освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 50 с.

10. Федорович І.В. Практикум. Потенціал і розвиток підприємства. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2020. 42с.

Допоміжна

11. Дикань В.Л., Зубенко В.О., Маковоз О.В., Токмакова І.В., Шраменко О.В. Стратегічне управління: навч. посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 272 с.

12. Маслак О.О., Огерчук Ю.В., Маслак Т.О. Особливості вибору стратегії розвитку вітчизняних підприємств на основі аналізу стратегічних альтернатив. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2021. № 2 (6). С. 65-71.

13. Мізюк Б.М. Стратегічне управління: підручник. 2-евид., переробл. і допов. Львів: Магнолія плюс, 2006. 392 с.

14. Піжук О.І. Стратегія підприємства: навч. посібник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 390 с.

15. Смолін І. В. Стратегічне планування розвитку організації: монографія. Київ: КНТЕУ, 2018. 312 с.

16. Стратегічний аналіз: навчальний посібник / укладач А. В. Лісовий. Ірпінь: УДФСУ, 2021. 234 с.

17. Стратегічний маркетинг : конспект лекцій. 2-е вид. Кислюк Л.В. / Київ : Видавничий Дім «Кондор», 2020. 172 с.

18. Стратегічний маркетинг : навч. посіб. / [Я. С. Ларіна та ін. ; за ред. Я. С. Ларіної]. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 363 с.

19. Стратегічний маркетинг : навчальний посібник / за ред. Ларіної Я.С. Херсон: ОЛДІПлюс, 2019. 364 с.

20. Стратегічний маркетинг [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Я. С. Ларіна, О. І. Бабічева, Л. В. Романова, Н. М. Антофій. Херсон : ОлдіПлюс, 2019. 364 с. URL: <http://elib.chdtu.edu.ua/e-books/2981>

21. Стратегічний маркетинг: підручник / Л. Балабанова, В. Холод, І.

Балабанова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 612 с.

22. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент: підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків: ХНУВС, 2021. 208 с.

23. Характеристика методики SWOT-аналізу. URL: <http://ukr.vipreshebnik.ru/strateg/4193-kharakteristika-metodiki-swotanalizu.html> (дата звернення 21.01.2022).

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.prezident.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Державної рахункової палати України. URL: <https://rp.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Сайт «Децентралізація влади в Україні». URL: <https://decentralization.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: <https://www.mtu.gov.ua>.
9. www.nbuv.gov.ua/ (Бібліотека ім. В.І. Вернадського)
10. <http://korolenko.kharkov.com/> (Бібліотека ім. В.Г. Короленко)
11. <http://lib.meta.ua/> (Електронна бібліотека)
12. www.lib.ua-ru.net/ (Студентська електронна бібліотека)
13. <http://zakon3.rada.gov.ua/> (Нормативно-правова база України)
14. www.ukrstat.gov.ua/ (Державна служба статистики України)
15. www.iteam.ru/publications/strategy
16. www.twirpx.com/file/36675

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Пакет програмних продуктів Microsoft Office.